

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та навчальної
роботи

 (О.Б.Жильцов)
«   »   2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Логопедія(алалія)»

для студентів

спеціальності

016 Спеціальна освіта

освітнього рівня

першого (бакалаврського) рівня

освітньої програми

016.01.01 Логопедія

Київ – 2023

Розробники:

Лопатинська Наталя Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Викладач:

Лопатинська Наталя Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто й затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол від 30 серпня 2022 р. № 18

Завідувач кафедри Е. Мей (Олена МАРТИНЧУК)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 016.01.01 Логопедія)

(назва освітньої програми)

30 серпня 2022 р.

Керівник освітньої програми Лопатинська (Наталя ЛОПАТИНСЬКА)
(підпис)

Робочу програму перевірено

01.09.2022 р.

Заступник директора/декана Роман Павлюк (Роман ПАВЛЮК)
(підпис)

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. Е. Мей О. Мартинчук «28» серпня 2023 р. Протокол № 14
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	2	2
Семестр	4	4
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	56	16
Модульний контроль	8	8
Семестровий контроль	30	30
Самостійна робота	26	66
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у майбутніх логопедів професійну компетентність через озброєння теоретико-методологічними знаннями мозкових механізмів, етіології, патогенезу та симптоматики алалії; сприяти оволодінню практичними основами логодіагностичної та логокорекційної роботи з подолання різних форм алалії, практичними навичками з профілактики алалії.

Завдання навчальної дисципліни:

Відповідно до Освітньо-професійної програми 016.01.01 Логопедія зі спеціальності 016 Спеціальна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, дисципліна «Логопедія (алалія)» забезпечує формування таких компетентностей:

- *загальні компетентності:*

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі теоретичних міркувань (мотивів).

- спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб з особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СКУ-17. Здатність до реалізації базових знань про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості центральної нервової системи та вищих психічних функцій осіб з порушеннями мовлення для забезпечення ефективного логопедичного впливу на розвиток їхньої мовленнєвої діяльності у різні вікові періоди.

СКУ-18. Здатність до інтеграції та реалізації знань про закономірності та особливості мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі; взаємозв'язок мовлення, мислення і свідомості; психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності як основи реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди.

СКУ-19. Здатність використовувати у професійній діяльності знання про причини, механізми, структуру, симптоматику дислалії, ринолалії, дизартрії, порушень голосу, фонетико-фонематичний недорозвиток, загальний недорозвиток мовлення, порушень темпо-ритмічної складової мовлення, алалії, труднощів у навчальній діяльності (дисграфії, дислексії, дискалькулії), набутих розладів мовлення та спілкування органічного генезу.

СКУ-20. Здатність здійснювати оцінювання (діагностику) рівня сформованості мовленнєвих функцій та мовленнєвої діяльності; аналізувати та систематизувати одержані результати у процесі складання психолого-педагогічного та логопедичного висновку.

СКУ-21. Здатність використовувати у професійній діяльності системні знання про методику, технології і засоби корекційно-розвивального впливу

на психомоторний, когнітивний та мовленнєвий розвиток осіб із порушенням мовлення.

3. Результати навчання за дисципліною:

РН 1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН 2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН 6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН 7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН 9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей із особливими освітніми потребами.

РН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

РН 15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні, спеціальну літературу та інструменти.

РН 16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

РНУ 18. Застосовувати у професійній діяльності базові знання про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості діяльності центральної нервової системи та вищих психічних функцій; визначення локалізації мовленнєвих зон кори головного мозку та механізми порушень при їх ураженні для забезпечення ефективного логопедичного впливу при дизонтогенезі у різні вікові періоди.

РНУ 19. Інтегрувати в професійну діяльність знання про закономірності та особливості мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі; взаємозв'язок мовлення, мислення і свідомості; психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності для реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди.

РНУ 20. Знати та розуміти причини, механізми, структуру, симптоматику дислалії, ринолалії, дизартрії, порушень голосу, затримки мовленнєвого розвитку, фонетико-фонематичного недорозвитку, загального недорозвитку мовлення, порушень темпо-ритмічної складової мовлення, алалії, труднощів у навчальній діяльності (дисграфія, дислексія, дискалькулія), набутих розладів мовлення та спілкування.

РНУ 21. Добирати та застосовувати методики психолого-педагогічного та логопедичного обстеження осіб із порушеннями мовлення, визначати стан сформованості мовлення у різні вікові періоди; рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та формулювати психолого-педагогічний та логопедичний висновок.

РНУ 22. Добирати та застосовувати методики у професійній діяльності методики, технології, засоби логопедичного впливу та реабілітації осіб з порушенням мовлення у різні вікові періоди для здійснення корекційно-розвивального впливу на психомоторний, когнітивний та мовленнєвий розвиток осіб із різними мовленнєвими порушеннями.

РНУ 24. Уміти вирішувати проблеми та приймати рішення у складних практичних ситуаціях, демонструючи лідерські якості та навички ефективної командної взаємодії.

– забезпечувати набуття практичних навичок при формуванні спеціальних (фахових, предметних) компетентностей у Центрі практичної підготовки «Логотренажер».

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1							
Науково-теоретичні засади вивчення алалії							
Тема 1. Центральні (мозкові) механізми мовлення в нормі та патології	6	2	2				2

Тема 2. Поняття про алалію, механізми та класифікації алалії: міждисциплінарний підхід	8	2	4				2
Модульний контроль	2						
Разом	16	4	6				4
Змістовий модуль 2 Нейромоторні та нейросенсорні мозкові механізми алалії							
Тема 3. Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із моторною алалією	8	2	4				2
Тема 4. Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із сенсорною алалією	8	2	4				2
Модульний контроль	2						
Разом	18	4	8				4
Змістовий модуль 3 Логодіагностична робота з дітьми з алалією: міждисциплінарний підхід							
Тема 5. Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із моторною алалією	8	2		2			4
Тема 6. Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із сенсорною алалією	6	2		2			2
Тема 7. Обстеження немовленнєвої дитини	8	2	2	2			2
Модульний контроль	2						
Разом	24	6	2	6			8
Змістовий модуль 4 Логокорекційна робота з дітьми з алалією: міждисциплінарний підхід							
Тема 8. Стратегії логокорекційної роботи з подолання алалії	10	2		4			4
Тема 9. Стратегії логокорекційної роботи з подолання моторної алалії	12	2	2	4			4
Тема 10. Стратегії логокорекційної роботи з подолання сенсорної алалії	8	2		4			2
Модульний контроль	2						
Разом	32	6	2	12			10
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	120	20	18	18			26

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 Науково-теоретичні засади вивчення алалії							
Тема 1. Центральні (мозкові) механізми мовлення в нормі та патології							
Тема 2. Поняття про алалію, механізми та класифікації алалії: міждисциплінарний підхід	8	2					6
Модульний контроль	2						
Разом	10	2					6
Змістовий модуль 2 Нейромоторні та нейросенсорні мозкові механізми алалії							
Тема 3. Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із моторною алалією	10	2		2			6
Тема 4. Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із сенсорною алалією	6						6
Модульний контроль	2						
Разом	18	2		2			12
Змістовий модуль 3 Логодіагностична робота з дітьми з алалією: міждисциплінарний підхід							
Тема 5. Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із моторною алалією	10			2			8
Тема 6. Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із сенсорною алалією	8						8
Тема 7. Обстеження немовленнєвої дитини	10		2				8
Модульний контроль	2						
Разом	30		2	2			24
Змістовий модуль 4 Логокорекційна робота з дітьми з алалією: міждисциплінарний підхід							
Тема 8. Стратегії логокорекційної роботи з подолання алалії	10	2					8
Тема 9. Стратегії логокорекційної роботи з подолання моторної алалії	10			2			8

Тема 10. Стратегії логокорекційної роботи з подолання сенсорної алалії	10		2				8
Модульний контроль	2						
Разом	32	2	2	2			24
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	120	6	4	6			66

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Науково-теоретичні засади вивчення алалії

Тема 1. Центральні (мозкові) механізми мовлення в нормі та патології

Вчення про функціональні блоки мозку. Мовленнєві центри кори головного мозку (локалізація, функції). Кінестетичний та кінетичний праксис як психофізіологічна основа моторної організації мовлення. Нейромоторний та нейросенсорний механізми контролю мовлення.

Ключові слова: функціональні блоки мозку, мовленнєві зони кори головного мозку, кінестетичний та кінетичний праксис, кінестетична та кінетична диспраксія/апраксія, нейромоторний механізм, нейросенсорний механізм.

Рекомендована основна література [2, 4]

Рекомендована додаткова література [2, 11, 37]

Тема 2. Поняття про алалію, механізми та класифікації алалії: міждисциплінарний підхід

Визначення алалії. Історія вивчення алалії. Етіологія алалії. Статистичні відомості про розповсюдженість алалії та прогнози в її подоланні. Основні наукові напрямки вивчення алалії на сучасному етапі: анатомо-фізіологічний, клінічний, психологічний, лінгвістичний, психолінгвістичний, медико-педагогічний. Дискусійні питання в проблемі алалії. Механізми алалії: анатомо-фізіологічний, мовний, сенсомоторний, психологічний. Класифікації алалії за різними принципами (етіологічним, патогенетичним, психологічним, лінгвістичним, психолінгвістичним). Основні форми алалії (моторна, сенсорна), форми моторної алалії (аферентна та еферентна, мішана).

Ключові слова: алалія, механізми алалії, форми алалії, класифікація алалії.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [7, 9, 11, 14, 18, 19, 26, 32]

Змістовий модуль 2

Нейромоторні та нейросенсорні мозкові механізми алалії

Тема 3. Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із моторною алалією

Поняття моторної (експресивної) алалії. Нейромоторні та нейросенсорні мозкові механізми моторної алалії. Нейропсихологічні та нейролінгвістичні симптоми у структурі моторної алалії. Форми моторної алалії.

Немовленнева симптоматика: особливості формування загального та мануального праксису; особливості формування основних психічних функцій (пам'яті, уваги, мислення, гнозису, праксису тощо). Взаємозв'язок між мовленням і мисленням у дітей з моторною алалією. Особливості формування різних видів діяльності. Особливості соціальних контактів. Етапи розвитку мовлення дітей із моторною алалією..

Мовленнева симптоматика кінетичної та кінестетичної, синтагматичної та парадигматичної моторної алалії. Особливості сформованості компонентів мовленнєвої системи у дітей із моторною алалією. Рівні недорозвитку мовлення при моторній алалії. Порушення різних ланок процесу породження мовленнєвого висловлювання при моторній алалії: несформованість задуму; внутрішнього програмування; порушення лексико-граматичного оформлення висловлювання; утруднення в фонетичній реалізації слова і висловлювання.

Ключові слова: моторна алалія, нейромоторні механізми, нейросенсорні механізми, еферентна (кінетична моторна алалія), аферентна (кінестетична) моторна алалія, парафазія, літеральна парафазія, вербальна парафазія, антиципація, персеверація, контамінація, елізія, аграматизм, нейропсихологічні симптоми, нейролінгвістичні симптоми.

Рекомендована основна література [1, 2, 5]

Рекомендована додаткова література [1, 4, 6, 11, 18, 19, 33, 37]

Тема 4. Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із сенсорною алалією

Визначення, причини, механізми, симптоматика сенсорної (імпресивної) алалії. Нейромоторні та нейросенсорні мозкові механізми сенсорної алалії. Нейропсихологічні та нейролінгвістичні симптоми у структурі сенсорної алалії.

Структура порушення при сенсорній алалії (мовленнева та немовленнева симптоматика). Дані про стан фізіологічного слуху у дітей із сенсорною алалією. Специфіка акустико-гностичних і акустико-мнестичних проявів. Особливості акустичної уваги, сприймання та розуміння мовлення у дітей із сенсорною алалією. Ступені недорозвитку мовлення (різноманітність проявів недоліків розуміння мовлення). Психологічні особливості дітей із сенсорною алалією. Психолого-педагогічна характеристика дітей із сенсорною алалією. Ступені тяжкості порушення процесів розуміння мовлення.

Ключові слова: сенсорний та перцептивний рівень слухового сприймання, нейромоторні механізми, нейросенсорні механізми, замикальна акупатія, відчуження смислу слова, нейропсихологічні симптоми, нейролінгвістичні симптоми.

Рекомендована основна література [1, 2, 5]

Рекомендована додаткова література [9, 11, 20, 22, 25, 34]

Змістовий модуль 3

Логодіагностична робота з дітьми з алалією: міждисциплінарний підхід

Тема 5. Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із моторною алалією

Принципи, етапи, зміст міждисциплінарного діагностичного обстеження дітей із моторною алалією. Значення спостереження за дитиною при здійсненні діагностики. Методика виявлення рухових (моторних) порушень. Оцінка результатів. Відмежування моторної алалії від інших мовленнєвих порушень (дитяча афазія, анартрія, дизартрія) і станів (мутизм, аутизм). Відмежування моторної алалії від порушення інтелекту. Розмежування сенсорної та моторної алалії.

Ключові слова: міждисциплінарна діагностика, методика діагностичного обстеження, етапи діагностичного обстеження, зміст діагностичного обстеження, диференційна діагностика.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1, 2, 5, 12, 13, 16, 27, 28, 29]

Тема 6. Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із сенсорною алалією

Принципи, прийоми, зміст міждисциплінарного діагностичного обстеження дітей із сенсорною алалією. Значення спостереження за дитиною при здійсненні діагностики. Методика виявлення слухових (сенсорних) порушень. Оцінка результатів. Диференційна діагностика сенсорної алалії, раннього дитячого аутизму, мутизму. Диференційна діагностика сенсорної алалії та зниження слуху. Диференційна діагностика сенсорної алалії та порушення інтелекту.

Ключові слова: міждисциплінарна діагностика, методика діагностичного обстеження, етапи діагностичного обстеження, зміст діагностичного обстеження, диференційна діагностика.

Рекомендована основна література [2, 3, 5]

Рекомендована додаткова література [2, 11-13, 16, 20, 25, 29]

Тема 7. Обстеження немовленнєвої дитини

Специфіка обстеження дітей, що не володіють і не користуються мовленням. Принципи, прийоми, етапи, зміст міждисциплінарного діагностичного обстеження дітей, що не володіють і не користуються мовленням.

Ключові слова: міждисциплінарна діагностика, методика діагностичного обстеження, етапи діагностичного обстеження, зміст діагностичного обстеження.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1, 2, 5, 12, 13, 16, 27, 28, 29]

Змістовий модуль 4

Логокорекційна робота з дітьми з алалією: міждисциплінарний підхід

Тема 8. Стратегії логокорекційної роботи з подолання алалії.

Визначення рівнів освітніх труднощів у дітей з алалією. Характеристика функціонально-мовленнєвих труднощів у дітей з алалією відповідно до п'яти ступенів прояву: освітні труднощі I ступеня прояву, освітні труднощі II ступеня прояву, освітні труднощі III ступеня прояву, освітні труднощі IV ступеня прояву, освітні труднощі V ступеня прояву. Розробка стратегій логокорекційної роботи відповідно до освітніх труднощів I-V ступенів прояву. Міждисциплінарний підхід до корекції алалії.

Ключові слова: алалія, функціонально-мовленнєві труднощі, рівні освітніх труднощів, стратегія логокорекційної роботи.

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1, 8, 10, 15, 17, 29, 30, 31, 36]

Тема 9. Стратегії логокорекційної роботи з подолання моторної алалії

Теоретико-методологічні та практичні аспекти подолання алалії. Принципи роботи з дітьми із моторною алалією. Стратегії логокорекційної роботи з подолання моторної алалії: методики логокорекційної роботи М. Шеремет, Є. Соботович, Н. Павлової та ін. Міфи про «запуск» мовлення. Технологія «запуску» мовлення у немовленнєвої дитини. Прийоми стимуляції мовлення за Ю. Корсаковою, М. Поляковою. Застосування засобів альтернативної та допоміжної комунікації в логопедичній практиці.

Ключові слова: моторна алалія, логокорекційний вплив, організація логокорекційної роботи, зміст міждисциплінарної логокорекційної роботи, логоритміка, запуск мовлення, «запуск» мовлення, інклюзивне освітнє середовище

Рекомендована основна література [1-5]

Рекомендована додаткова література [1, 3, 6, 10, 15, 17-21, 23, 31, 35]

Тема 10. Стратегії логокорекційної роботи з подолання сенсорної алалії

Міждисциплінарний підхід у корекції сенсорної алалії. Особливості логопедичної роботи з подолання сенсорної алалії. Чек-лист для ефективної корекції сенсорній алалії. Напрями корекційної роботи з дітьми із сенсорною алалією. Розвиток імпресивного мовлення: формування уваги, сприймання

немовленнєвих і мовленнєвих звуків, акустичних диференціацій, розуміння мовлення; використання різних засобів для диференціації системи значень. Формування експресивного мовлення: розвиток уваги до мовлення оточуючих; виховання контролю до власного мовлення; виховання різних форм і функцій мовлення у процесі предметно-практичної діяльності; Комплексність впливу при формуванні розуміння мовленнєвого висловлювання у дітей із сенсорною алалією.

Ключові слова: сенсорна алалія, корекційний вплив, організація корекційної роботи, зміст міждисциплінарної логокорекційної роботи.

Рекомендована основна література [2, 5]

Рекомендована додаткова література [8, 15, 17, 20, 22]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1					3	3	3	3
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10					3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		9	59	9	59	15	87	15	87
Максимальна кількість балів: 292									
Розрахунок коефіцієнта: $k=292/60=4,86$									

Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	-	-	1	1
Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	-	-	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10	-	-	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	2	10	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			31		47		62		63
Максимальна кількість балів: 203									
Розрахунок коефіцієнта: $k=203/60=3,38$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль 1.

Науково-теоретичні засади вивчення алалії

Тема 1. Центральні (мозкові) механізми мовлення в нормі та патології

Завдання: накреслити схему розташування мовленнєвих центрів кори головного мозку.

Форма подання: результати подаються у вигляді малюнку.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними	Більшість структурні елементи чітко	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість

	усіма відповідними деталями.	деталіями.	визначені та описані з відповідними деталями.	не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у схемі. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Всього	5 балів			

Тема 2. Поняття про алалію, механізми та класифікації алалії: міждисциплінарний підхід

Завдання: намалювати мозкові механізми моторної, сенсорної та сенсомоторної алалії.

Форма подання: результати подаються у вигляді малюнку.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у схемі. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.

			терміну.	
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 2

Нейромоторні та нейросенсорні мозкові механізми алалії

Тема 3. Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із моторною алалією

Завдання: заповнити запропоновану таблицю:

Моторна алалія				
причини	механізм порушення	немовленська симптоматика	порушення імпресивного мовлення	порушення експресивного мовлення

Форма подання: результати подаються у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми або декілька фактів не містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані або більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Якість джерел	Студент/ка самостійно знаходить іноземні (англомовні) та вітчизняні надійні, цікаві джерела інформації для кожної своєї ідеї чи кожного питання.	Студент/ка самостійно знаходить вітчизняні надійні джерела інформації для кожного своєї ідеї чи кожного питання.	Студент/ка, за допомогою інших, знаходить принаймні 2 надійних джерела інформації для кожної своєї ідеї чи кожного питання.	Студент/ка, зі значною допомогою інших, знаходять щонайменше 2 надійних джерела інформації для кожної своєї ідеї чи кожного питання.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0

Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Всього	5 балів			

Тема 4. Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із сенсорною алалією

Завдання: заповнити запропоновану таблицю:

Сенсорна алалія				
причини	механізм порушення	немовленнєва симптоматика	порушення імпресивного мовлення	порушення експресивного мовлення

Форма подання: результати подаються у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми або декілька фактів не містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані або більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Якість джерел	Студент/ка самостійно знаходить іноземні (англомовні) та вітчизняні надійні, цікаві джерела інформації для кожної своєї ідеї чи кожного питання.	Студент/ка самостійно знаходить вітчизняні надійні джерела інформації для кожного своєї ідеї чи кожного питання.	Студент/ка, за допомогою інших, знаходить принаймні 2 надійних джерела інформації для кожної своєї ідеї чи кожного питання.	Студент/ка, зі значною допомогою інших, знаходять щонайменше 2 надійних джерела інформації для кожної своєї ідеї чи кожного питання.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну

	терміну.		зазначеного терміну.	без поважних причин.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 3

Логодіагностична робота з дітьми з алалією: міждисциплінарний підхід

Тема 5. Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із моторною алалією

Завдання: розробити алгоритм обстеження дітей із моторною алалією.

Форма подання: результати подаються у вигляді алгоритму, схеми.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Розкриття змісту завдання	Творчо розкрито алгоритм обстеження дітей із моторною алалією.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В схемі викладено деякі моменти.	В схемі не розкрито тему.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Всього	5 балів			

Тема 6. Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із сенсорною алалією

Завдання: скласти таблицю «Порівняльна характеристика різних форм сенсорної алалії».

Форма подання: результати подаються у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Бали	1	0,75	0,5	0
Розкриття змісту завдання	Творчо представлено порівняльну характеристику різних форм сенсорної алалії	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В схемі викладено деякі моменти.	В схемі не розкрито тему.
Бали	1	0,75	0,5	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Бали	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Бали	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
Бали	1	0,75	0,5	0
Всього	5 балів			

Тема 7. Обстеження немовленневої дитини

Завдання: порівняти зміст обстеження дітей із алалією та обстеження немовленневих дітей. Скласти порівняльну таблицю.

Форма подання: результати подаються у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та	Уся інформація пов'язана з темою, і	Уся інформація стосується теми.	Уся інформація не стосується теми АБО

	полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Більшість інформації має посилання на джерело.	декілька фактів не містять посилання на джерело.
Бали	1	0,75	0,5	0
Розкриття змісту завдання	Творчо розкрито зміст обстеження дітей із алалією та обстеження немовленнєвих дітей із алалією	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В схемі викладено деякі моменти.	В схемі не розкрито тему.
Бали	1	0,75	0,5	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Бали	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Бали	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
Бали	1	0,75	0,5	0
Всього	5 балів			

Змістовий модуль 4

Логокорекційна робота з дітьми з алалією: міждисциплінарний підхід

Тема 8. Стратегії логокорекційної роботи з подолання алалії

Завдання: розробити міждисциплінарну схему логокорекційної роботи при алалії.

Форма подання: результати подаються у вигляді схеми.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.

Бали	1	0,75	0,5	0
Розкриття змісту завдання	Творчо розкрито послідовність корекційно-логопедичної роботи	Розкрито тему та викладено основні моменти.	В схемі викладено деякі моменти.	В схемі не розкрито тему.
Бали	1	0,75	0,5	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Більшість структурні елементи чітко визначені та описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не визначені та не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Бали	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
Бали	1	0,75	0,5	0
Дедлайн	Самостійна робота здана вчасно або раніше зазначеного терміну.	Самостійна робота здана вчасно або затримана до 12 год.	Самостійна робота здана пізніше ніж 12-24 години від зазначеного терміну.	Робота здана пізніше ніж 24 години від зазначеного терміну без поважних причин.
Бали	1	0,75	0,5	0
Всього	5 балів			

Тема 9. Стратегії логокорекційної роботи з подолання моторної алалії
Завдання: виготовити ігровий інструментарій до гри/вправи з подолання моторної алалії, яку продемонструвати на практичному занятті.

Форма подання: результати подаються у вигляді фотофайлів.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Ігровий інструментарій	Студент/ка раціонально підбирає ігровий інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка правильно підбирає ігровий інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка підбирає ігровий інструментарій, однак не враховує вікові особливості та всі особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка не демонструє вміння підбирати ігровий інструментарій.
Бали	2	1,5	1	0
Змістові нововведення	Логопедична гра є сучасною, авторською, креативною, виконаною із використанням сучасних научних матеріалів	Логопедична гра є сучасною, креативною, але модифікованою, виконаною із використанням сучасних научних матеріалів	Логопедична гра є загальновідомою, позбавлена авторського внеску, виконаною із використанням научних	Логопедична гра не містить ознаки сучасності, креативності, модифікованості

		.	матеріалів	
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Привабливість / дизайн	Логопедична гра надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Логопедична гра приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Логопедична гра є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Логопедична гра оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Всього	5 балів			

Тема 10. Стратегії логокорекційної роботи з подолання сенсорної алалії

Завдання: виготовити ігровий інструментарій до гри/вправи з подолання сенсорній алалії, яку продемонструвати на практичному занятті.

Форма подання: результати подаються у вигляді фотофайлів.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Ігровий інструментарій	Студент/ка рціонально підбирає ігровий інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка правильно підбирає ігровий інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка підбирає ігровий інструментарій, однак не враховує вікові особливості та всі особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка не демонструє вміння підбирати ігровий інструментарій.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Змістові нововведення	Логопедична гра є сучасною, авторською, креативною, виконаною із використанням сучасних наочних матеріалів	Логопедична гра є сучасною, креативною, але модифікованою, виконаною із використанням сучасних наочних матеріалів	Логопедична гра є загальновідомою, позбавлена авторського внеску, виконаною із використанням наочних матеріалів	Логопедична гра не містить ознаки сучасності, креативності, модифікованості
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Привабливість / дизайн	Логопедична гра надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Логопедична гра приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Логопедична гра є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Логопедична гра оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Всього	5 балів			

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Письмова робота, яка складається з 15 тестів (15 балів) та 1 практичного питання (10 балів).

Критерії оцінювання тестових завдань: максимальна кількість балів за виконання тестових завдань 5. Кожне завдання оцінюється в 0,5 балів.

Критерії оцінювання практичного завдання: максимальна кількість балів – 10. У відповіді студента оцінюється: конкретність і повнота розкриття, методична та технологічна грамотність у підборі завдань; зміст та цілі запропонованих вправ і чи відповідають вони визначеним умовам; обґрунтованість та аргументованість методичного вибору.

№ МКР	Форма проведення	Критерії оцінювання	Кількість балів
МКР 1	Тестування (15 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал за кожне тестове завдання
	Практичне завдання	Конкретність і повнота розкриття – 2 б.; методична та технологічна грамотність – 2 б.; зміст та цілі запропонованих вправ відповідають визначеним умовам – 2 б.; обґрунтованість та аргументованість методичного вибору – 2 б.; висновки – 2 бали.	10 балів
МКР 2	Тестування (15 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал за кожне тестове завдання
	Практичне завдання	Конкретність і повнота розкриття – 2 б.; методична та технологічна грамотність – 2 б.; зміст та цілі запропонованих вправ відповідають визначеним умовам – 2 б.; обґрунтованість та аргументованість методичного вибору – 2 б.; висновки – 2 бали.	10 балів
МКР 3	Тестування (15 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал за кожне тестове завдання
	Практичне завдання	Конкретність і повнота розкриття – 2 б.; методична та технологічна грамотність – 2 б.; зміст та цілі запропонованих вправ відповідають визначеним умовам – 2 б.; обґрунтованість та аргументованість методичного вибору – 2 б.; висновки – 2 бали.	10 балів
МКР 4	Тестування (15 тестових завдань)	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал за кожне тестове завдання
	Практичне завдання	Конкретність і повнота розкриття – 2 б.; методична та технологічна грамотність – 2 б.; зміст та цілі запропонованих вправ відповідають визначеним умовам – 2 б.; обґрунтованість та аргументованість методичного вибору – 2 б.; висновки – 2 бали.	10 балів

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Письмовий екзамен складається із тесту, який включає 21 випадкове питання, до яких належать: 20 питань-тестів та 1 питання-есе (практичний кейс).

Правильна відповідь оцінюється в залежності від рівня складності питання, а саме:

10 питань рівня А – прості питання (питання, де необхідно знайти відповідність між поняттями або обрати правильну відповідь), за кожен правильну відповідь студент отримує 1 бал;

10 питань рівня Б – питання середнього рівня складності (множинний вибір, встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень, встановлення послідовності), за кожен правильну відповідь студент отримує 2 бали.

1 питання рівня В – написання есе (складні, пошукові питання практико-орієнтованого спрямування), за творчо і науково виважене обґрунтування власної позиції у процесі розкриття практичного кейсу, обґрунтованість власної позиції у процесі формулювання логопедичного висновку; методичну та технологічну грамотність у підборі завдань; обґрунтованість та аргументованість методичного вибору; логічне структурування матеріалу, демонстрацію розуміння практичного застосування отриманих знань для вирішення практичних завдань, студент отримує 10 балів.

Оцінка за тест може складати від 0 (min) балів до 40 (max) балів.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Питання репродуктивного та аналітичного характеру

1. Розкрийте вчення про функціональні блоки мозку.
2. Охарактеризуйте мовленнєві центри кори головного мозку (локалізація, функції).
3. Охарактеризуйте кінестетичний та кінетичний праксис як психофізіологічну основу моторної організації мовлення.
4. Надайте визначення алалії та розкрийте її етіологію.
5. Розкрийте анатомо-фізіологічний, мовний, сенсомоторний, психологічний механізми алалії.
6. Охарактеризуйте основні наукові напрями вивчення алалії на сучасному етапі.
7. Розкрийте дискусійні питання в проблемі вивчення алалії.
8. Розкрийте нейромоторні мозкові механізми моторної алалії.
9. Розкрийте нейросенсорні мозкові механізми моторної алалії.
10. Опишіть форми моторної алалії.

11. Опишіть немовленнєву симптоматику моторної алалії.
12. Опишіть мовленнєву симптоматику моторної алалії.
13. Опишіть рівні недорозвитку мовлення при моторній алалії.
14. Розкрийте особливості мовленнєвої симптоматики кінетичної та кінестетичної, синтагматичної та парадигматичної моторної алалії.
15. Розкрийте особливості формування фонетико-фонематичної складової мовлення у дітей з моторною алалією.
16. Розкрийте особливості формування лексичної складової мовлення у дітей з моторною алалією.
17. Розкрийте особливості формування граматичної складової мовлення у дітей з моторною алалією.
18. Розкрийте особливості формування синтаксичної складової мовлення у дітей з моторною алалією.
19. Опишіть специфіку формування комунікативної функції мовлення у дітей з моторною алалією.
20. Розкрийте принципи, прийоми, зміст обстеження дітей із моторною алалією.
21. Опишіть ступені тяжкості недорозвитку мовлення у дітей з моторною алалією.
22. Розкрийте відмежування моторної алалії від інших мовленнєвих порушень.
23. Розкрийте відмежування моторної алалії від порушення інтелекту.
24. Опишіть специфіку обстеження дітей, що не володіють і не користуються мовленням.
25. Розкрийте принципи, організацію, етапи, зміст і методи корекційно-виховного впливу при моторній алалії.
26. Розкрийте міждисциплінарний підхід до корекції моторної алалії.
27. Розкрийте принципи роботи з дітьми із моторною алалією
28. Опишіть стратегію логокорекційної роботи з подолання моторної алалії за М. Шеремет.
29. Опишіть стратегію логокорекційної роботи з подолання моторної алалії за Є. Соботович.
30. Опишіть стратегію логокорекційної роботи з подолання моторної алалії за Н. Павловою та ін.
31. Опишіть технологію «запуску» мовлення у немовленнєвої дитини.
32. Розкрийте прийоми стимуляції мовлення за Ю. Корсаковою, М. Поляковою.
33. Розкрийте доцільність застосування засобів альтернативної та допоміжної комунікації в логопедичній практиці.
34. Надайте визначення, причини, симптоматику сенсорної (імпресивної) алалії.
35. Розкрийте нейромоторні мозкові механізми сенсорної алалії.
36. Розкрийте нейросенсорні мозкові механізми сенсорної алалії.

37. Опишіть немовленнєву симптоматику сенсорної алалії.
38. Опишіть мовленнєву симптоматику сенсорної алалії.
39. Охарактеризуйте дані про стан фізіологічного слуху у дітей із сенсорною алалією.
40. Розкрийте специфіку акустико-гностичних і акустико-мнестичних проявів при сенсорній алалії.
41. Опишіть особливості акустичної уваги, сприймання та розуміння мовлення у дітей із сенсорною алалією.
42. Розкрийте міждисциплінарний підхід до корекції сенсорної алалії.
43. Розкрийте особливості логопедичної роботи з подолання сенсорної алалії
44. Представте чек-лист для ефективної корекції сенсорній алалії.
45. Розкрийте диференційну діагностику сенсорної алалії та порушень слуху.
46. Розкрийте диференційну діагностику сенсорної алалії та порушення інтелекту.
47. Надайте розмежування сенсорної та моторної алалії.
48. Розкрийте диференційну діагностику сенсорної алалії, аутизму, мутизму.
49. Опишіть розвиток імпресивного мовлення у дітей з сенсорною алалією.
50. Охарактеризуйте формування експресивного мовлення у дітей з сенсорною алалією.
51. Розкрийте рівні освітніх труднощів у дітей з алалією
52. Надайте характеристику функціонально-мовленнєвих труднощів у дітей з алалією відповідно до освітніх труднощів I ступеня прояву.
53. Надайте характеристику функціонально-мовленнєвих труднощів у дітей з алалією відповідно до освітніх труднощів II ступеня прояву.
54. Надайте характеристику функціонально-мовленнєвих труднощів у дітей з алалією відповідно до освітніх труднощів III ступеня прояву.
55. Надайте характеристику функціонально-мовленнєвих труднощів у дітей з алалією відповідно до освітніх труднощів IV ступеня прояву.
56. Надайте характеристику функціонально-мовленнєвих труднощів у дітей з алалією відповідно до освітніх труднощів V ступеня прояву.
57. Опишіть стратегію логокорекційної роботи відповідно до освітніх труднощів I ступеню прояву.
58. Опишіть стратегію логокорекційної роботи відповідно до освітніх труднощів II ступеню прояву.
59. Опишіть стратегію логокорекційної роботи відповідно до освітніх труднощів III ступеню прояву.
60. Опишіть стратегію логокорекційної роботи відповідно до освітніх труднощів IV ступеню прояву.
61. Опишіть стратегію логокорекційної роботи відповідно до освітніх труднощів V ступеню прояву.

62. Розкрийте міждисциплінарний підхід до корекції алалії

Питання практико-орієнтованого спрямування:

1. Позначити на малюнках моторну зону П. Брока, сенсорну зону К. Верніке, артикуляційну зону Пенфілда та центр Дежеріна.
2. Обґрунтуйте роль комплексного підходу в подоланні алалії.
3. Наведіть приклад гри по «запуску» мовлення у немовленнєвих дітей.
4. Наведіть приклади завдань (2-3) щодо дослідження стану імпресивного мовлення.
5. Наведіть приклади завдань (2-3) щодо дослідження стану експресивного мовлення.
6. Наведіть приклади ігор (2-3) з розвитку складової структури мовлення.
7. Наведіть приклади ігор (2-3) з розвитку лексичного компонента мовлення.
8. Наведіть приклади ігор (2-3) з розвитку фонематичного компонента мовлення.
9. Наведіть приклади дидактичних ігор (до 5) з формування граматично правильного мовлення.
10. Наведіть приклади ігор (2-3) з розвитку зв'язного мовлення.
11. Складіть поради батькам щодо стимуляції мовлення у немовленнєвої дитини.
12. Розв'язування практичних відеокейсів професійного спрямування.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни для студентів денної форми навчання

Разом: 120 год., з них 20 год. – лекції, 14 год. – практичних заняття, 14 год. – семінарських занять; самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4		
Назва модуля	Науково-теоретичні засади вивчення алаалії 59 балів		Організація та методична реалізація діагностики та корекції різних форм алаалії 59 балів		Логодіагностична робота з дітьми з алаалією: міждисциплінарний підхід 87 балів			Логокорекційна робота з дітьми з алаалією: міждисциплінарний підхід 87 балів		
Лекції	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)
Теми лекцій	Центральні (мозкові) механізми мовлення в нормі та патології	Поняття про алаалію, механізми та класифікації алаалії: міждисциплінарний підхід	Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із моторною алаалією	Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із сенсорною алаалією	Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із моторною алаалією	Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із сенсорною алаалією	Обстеження немовленнєвої дитини	Стратегії логокорекційної роботи з подолання алаалії	Стратегії логокорекційної роботи з подолання моторної алаалії	Стратегії логокорекційної роботи з подолання сенсорної алаалії
Практичні заняття					10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Теми практичних занять					Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із моторною алаалією (16.)	Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із сенсорною алаалією (16.)	Обстеження немовленнєвої дитини (16.)	Стратегії логокорекційної роботи з подолання алаалії (16.)	Стратегії логокорекційної роботи з подолання моторної алаалії (16.)	Стратегії логокорекційної роботи з подолання сенсорної алаалії (16.)
Семінарські заняття	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів			10 балів			10 балів
Теми семінарських занять	Центральні (мозкові) механізми мовлення в нормі та патології (1 б.)	Поняття про алаалію, класифікація алаалії (1 б.)	Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із моторною алаалією (16.)	Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із сенсорною алаалією (16.)			Обстеження немовленнєвої дитини (16.)		Стратегії логокорекційної роботи з подолання моторної алаалії (16.)	
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Поточний контроль	модульна контрольна робота № 1 (25 балів)		модульна контрольна робота № 2 (25 балів)		модульна контрольна робота № 3 (25 балів)			модульна контрольна робота № 4 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Всього: 292 бали. $k=292/60=4,86$ Екзамен= 40 балів									

Навчально-методична картка дисципліни для студентів заочної форми навчання

Разом: 120 год., з них 6. – лекції, 6 год. – практичних заняття, 4 год. – семінарських занять; самостійна робота – 66 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4		
Назва модуля	Науково-теоретичні засади вивчення алалії 31 бал		Організація та методична реалізація діагностики та корекції різних форм алалії 47 балів		Логодіагностична робота з дітьми з алалією: міждисциплінарний підхід 62 бали			Логокорекційна робота з дітьми з алалією: міждисциплінарний підхід 63 бали		
Лекції		1 (1 бал)	2 (1 бал)					3 (1 бал)		
Теми лекцій		Поняття про алалію, механізми та класифікації алалії: міждисциплінарний підхід	Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із моторною алалією					Стратегії логокорекційної роботи з подолання алалії		
Практичні заняття			10 балів		10 балів				10 балів	
Теми практичних занять			Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із моторною алалією (1 б.)		Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із моторною алалією (16.)				Стратегії логокорекційної роботи з подолання моторної алалії (16.)	
Семінарські заняття							10 балів			10 балів
Теми семінарських занять							Обстеження немовленнєвої дитини (16.)			Стратегії логокорекційної роботи з подолання сенсорної алалії (16.)
Самостійна робота		5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Поточний контроль	модульна контрольна робота № 1 (25 балів)		модульна контрольна робота № 2 (25 балів)		модульна контрольна робота № 3 (25 балів)			модульна контрольна робота № 4 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Всього: 203 бали. $k=203/60=3,38$ Екзамен= 40 балів									

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Баранець І. Формування комунікативної компетентності у дітей старшого дошкільного віку із моторною алалією : дис. доктора філософії : 016 Спеціальна освіта. Київ, 2022. 309 с.
2. Логопедія: підручник / За ред. проф. М.К. Шеремет. Вид. 5-те, доповн. та переробл. Київ, 2019. 856 с.
3. Методичні рекомендації для інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі. 2021. Режим доступу: https://ispukr.org.ua/?page_id=8429#.YvOzGnZBzIV
4. Соботович Є.Ф. Вибрані праці з логопедії / Укл. В. В. Тищенко, Є. Ю. Линдіна. Київ, 2015. 308 с.
5. Трофименко Л.І. Алалія: підтримка дитини з особливими мовленнєвими потребами в освітньому середовищі: навч.-метод. посіб. Київ. 2023. 180 с.

Додаткова:

1. Баранець, І.В. Особливості організації корекційно-розвивальної роботи з дітьми старшого дошкільного віку із моторною алалією в умовах компетентнісного підходу. *Матеріали V Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітології «Діти з особливими потребами в освітньому просторі»* (Чернігів, 2019 р.), С. 13–16. Режим доступу: https://ispukr.org.ua/articles/19/191011_k.pdf
2. Зелінська-Любченко К.О. Роль електроенцефалографічних досліджень у діагностиці алалії. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2017. Випуск 9. С. 74–82.
3. Зелінська-Любченко К. О. Роль пасивного голосоутворення в корекційно-логопедичній роботі з дітьми із моторною алалією. *Молодий вчений*. № 11.1 (38.1). 2016.
4. Зелінська-Любченко К.О. Мовленнєва діяльність дошкільників із моторною алалією. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)* 2016. Вип. 8.
5. Зелінська-Любченко К.О. Діагностика моторної алалії: зарубіжний досвід. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)* 2018. Вип. 10.
6. Зелінська-Любченко К.О. Теоретичні засади формування експресивного мовлення безмовленнєвих дітей. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Вип. 60. 2018. С. 170–173.
7. Зелінська-Любченко К.О. Історичний аспект вивчення проблеми локалізації уражень мовленнєвої системи при моторній алалії. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2016. С. 40–44.
8. Каут Н. Ігрова діяльність у подоланні алалії в дітей дошкільного віку. *Проблеми сучасної психології*. 2019. Випуск 18. <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2012-18.%p>

9. Козак М., Вишньовський В. Алалія як системний недорозвиток мовлення. *Актуальні задачі сучасних технологій*: збірник тез доповідей X Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів Т. : ФОП Паляниця В. А., 2021. Том II. С. 93–94.

10. Косарева Г., Сива О. Формування звуко-складової структури слова у дітей з моторною алалією. *Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти: матеріали IV Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора Т.І. Поніманської*, м. Рівне, 12 листопада, 2021 р. Рівне : Видавець О. Зень, 2021. С. 77–78.

11. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії. Курс лекцій: навчальний посібник для студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта». Київ, 2017. 152 с.

12. Лопатинська Н.А. До питання діагностики порушень розвитку комунікативно-мовленнєвої діяльності у дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)* 2018. Вип. 12. С. 188–201.

13. Лопатинська Н.А. Системний підхід до нейрологопедичної діагностики комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2019. Вип. 15 (2020). С. 130-144.

14. Лопатинська Н.А. Диснейроонтогенетичні детермінанти порушень комунікативно-мовленнєвої діяльності у дітей дошкільного віку на етапі антенатального розвитку. *WORLD SCIENCE*. № 8(48). Vol. 3, August 2019. С. 4–8.

15. Лопатинська Н. А. Сучасні нейротехнології у логокорекційній діяльності дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. Колективна монографія. Корекційно-реабілітаційна діяльність в сучасному освітньому просторі: монографія / за заг. ред. О.В.Боряк, Т.М. Дегтяренко. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 257 с. С. 162–183.

16. Лопатинська Н. А. Проблема діагностики і корекції комунікативно-мовленнєвої діяльності у дітей дошкільного віку із мовленнєвим дизонтогенезом: вітчизняний досвід. *Науковий часопис «Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка»*. Випуск 6 (162). Чернігів, 2020. С. 80–84.

17. Лопатинська Н. А. Нейростимуляційні технології у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*. 3(24). March 2020. Warsaw, Poland, 2020. С. 3–11.

18. Парфьонова Г.І. Формування усного зв'язного мовлення у старших дошкільників із моторною алалією: дис. канд. пед. наук : 13.00.03 – корекційна педагогіка. Київ, 2015. 283 с.

19. Пахомова Н.Г., Баранець І.В. Особистісний потенціал дитини старшого дошкільного віку із моторною алалією: психологічні особливості розвитку. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 4(89). 2020. С. 75 – 87.

20. Притиковська С.Д. Дослідження проявів аутичного спектру у дітей з сенсомоторною алалією. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2016. Випуск 7. С. 327–339.

21. Світлична О.В., Зелінська-Любченко К.О. Стимуляція мовленнєвої діяльності дітей із моторною алалією засобами ігор-драматизацій на початкових етапах корекційної роботи. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації : матеріали VI Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції*. Суми, 2017. С.134–137.

22. Сіра С. Д. Алалія в контексті спеціальних психолого-педагогічних досліджень. *Формування життєвої компетентності осіб з особливими освітніми потребами в системі позашкільної, спеціальної та інклюзивної освіти* [Електронне видання] : зб. наук. пр. [за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф.] / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. Ю. Д. Бойчука]. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2023. С. 546–548.

23. Соботович Є. Ф. Вибрані праці з логопедії. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 308 с.

24. Соботович Є. Ф. Структура мовленнєвої діяльності і механізми її формування. Науково-методичний посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 44 с

25. Тищенко В.В. Дослідження сенсорної алалії у психолого-педагогічному дискурсі. *Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова*. Серія 19. Корекційна педагогіка та психологія. Випуск 26. 2014. С. 50–53.

26. Тищенко В.В. Обґрунтування типології первинного системного недорозвитку мовлення. *Науковий журнал Хортицької національної академії*. Вип. 1 (4). 2021. С. 156–165.

27. Трофименко, Л. Дослідження особливостей складової структури слова у дітей з алалією. *Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень*. Том 2. 2022. С. 50–55.

28. Трофименко Л.І., Ільяна В.М. Вивчення особливостей писемного мовлення молодших школярів з алалією. *Матеріали II Міжнародної дистанційної науково-практичної конференції «International scientific discussion: problems, tasks and prospects»* (м. Брайтон, Великобританія, 21-22 червня 2021 р.) Scientific collection «interconf», 63. 2021. с. 69 – 80. Режим доступу: <https://doi.org/10.51582/interconf.21-22.06.2021.07>

29. Трофименко Л.І. Освітні труднощі в учнів початкових класів з алалією. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 4 (108). 2022. С. 58 – 68. Режим доступу: <https://doi.org/10.33189/ectu.v108i4.122>
http://ojs.csnukr.in.ua/index.php/Exceptional_child/article/view/122

30. Трофименко Л.І. Специфіка надання освітніх послуг дітям з алалією. *Матеріали VIII Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки та психології «Освіта осіб з особливими потребами: виклики воєнного часу»*. (19-20 жовтня 2022 року). 2022. С. 299 – 304.

31. Царькова Т.М., Стахова Л.Л. Корекційна робота з дітьми із алалією в групах компенсуючого типу для дітей з порушеннями мовлення. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації*. Суми. 2018. С. 133–137.

32. Abidova N., Kaxarova M.. Development of sound pronunciation of speech in children with expressive alia. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*. 4(11). 2022. P. 28–34. <https://doi.org/10.37547/tajssei/Volume04Issue11-06>

33. Akramova K., Begimova I. Correction-pedagogical methods of speech development of motor alalic children. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*. Volume 10. 2022. P. 661–666.

34. Bielenda-Mazur E. Alalia (zaburzenie) a opóźnienie rozwoju mowy. Czy, jak i kiedy możliwe jest ich rozróżnienie? *Logopaedica Lodziensia*. Volume 6. 2022.P. 25–36.

35. Karimova S. Transdisciplinary Approach to Speech Therapy with Children with Alalia. *International Journal on Integrated Education*. Volume 3. 2020. P. 238–241.

URL : <https://www.neliti.com/publications/334172/transdisciplinary-approach-to-speech-therapy-with-children-with-alalia>.

36. Kurowska M. Logopaedic diagnosis of children with cortical based speech and language development disorders. *Logopedia*. 48 (2). 2019. P. 189–203. Режим доступу: <https://www.polskietowarzystwologopedyczne.pl/wp-content/uploads/2022/01/189-204-Kurowska-LOGOP-48-2-2019-ANG-31-12-2021.pdf>.

37. Pakhomova N. G., Baranets I. V., Pakhomova V. A., Scherban O. A., & Boryak O. V.A. Comprehensive approach to overcoming motor alalia in children of senior preschool age. *Svit Medytsyny ta Biolohiyi*. 1 (75). 2021. С. 125–129.

Неформальна та інформальна освіта:

1. Прес-центр «Відкрити». Зустріч з Ю. Поліщук з теми «Алалія – особливість дітей, які мовчать: сучасні методи корекції» <https://www.youtube.com/watch?v=1FwpkCW-k3c>.

2. Відеолекція М.С. Чайки «Немовленнєва дитина в інклюзивному просторі» <https://www.youtube.com/watch?v=4mpBLhv5C4w>.

3. ПроАлалію Оновлений практичний онлайн-курс <https://logopedu.in.ua/shop/alaliya>.

4. Десять кроків до запуску мовлення з елементами логоритміки <https://logopedu.in.ua/shop/desyat-krokov-do-zapusku-movlennya-z-elementami-logoritmiki>.

5. «Запуск мовлення» оновлений практичний онлайн-курс з 3х блоків <https://logopedu.in.ua/shop/zapusk-movlennya-onovlenij-praktichnij-onlajn-kurs-z-3h-blokov>

ДОДАТКИ

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1

Науково-теоретичні засади вивчення алалії

Семінарське заняття. Тема 1. Центральні (мозкові) механізми мовлення в нормі та патології (2 год.)

План семінарського заняття

I. Теоретична частина.

1. Мовленнєві центри кори головного мозку (локалізація, функції).
2. Вчення про функціональні блоки мозку.
3. Кінестетичний та кінетичний праксис як психофізіологічна основа моторної організації мовлення.
4. Нейромоторний та нейросенсорний механізми контролю мовлення

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

1) проаналізувати сучасні інформаційні джерела щодо локалізації та функцій мовленнєвих центрів кори головного мозку, вчення про функціональні блоки мозку;

2) об'єднатись у підгрупи (3-4 чол.) та обрати креативну форму презентації теоретичного матеріалу («Схемоконспект», «Тези», «Театр», «Відео», «Квест», «Вікторина», «Ментальна карта», «Мозковий штурм» тощо). Кожна група готує усі питання теоретичної частини. Орієнтовний час для презентування матеріалу – 5-7 хвилин;

3) продемонструвати конкретність, точність, глибину, повноту володіння теоретичним матеріалом; креативний підхід презентації теоретичного матеріалу.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді розгорнутої відповіді на теоретичні питання.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, була чіткою та точною, але не була ретельно підбраною.	Інформація мала кілька неточностей АБО не була чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.

<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Семінарське заняття. Тема 2. Поняття про алалію, механізми та класифікації алалії: міждисциплінарний підхід (4 год.)

План семінарського заняття

I. Теоретична частина.

1. Алалія. Статистичні відомості про розповсюдженість алалії та прогнози в її подоланні. Етіологія алалії.
2. Історія вивчення алалії.
3. Основні наукові напрямки вивчення алалії на сучасному етапі
4. Механізми алалії.
5. Класифікація алалії.

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

- 1) проаналізувати сучасні інформаційні джерела з питань теоретичної частини;
- 2) об'єднатись у підгрупи (3-4 чол.), обговорити питання теоретичної частини, результати обговорення занести до таблиць:

Таблиця 1

Визначення алалії

Автор визначення алалії	Тлумачення	Посилання на літературу

Таблиця 2

Історія вивчення алалії

Автор визначення етапів	Етапи в історії вивчення алалії	Коротка характеристика етапів в історії вивчення алалії	Посилання на літературу

Таблиця 3

Етіологія алалії

Періоди розвитку дитини	Диснейроонтогенетичні детермінанти	
	біологічні	соціальні

Таблиця 4

Механізми алалії

Механізм алалії	Опис механізму	Автор, посилання на літературу
анатомо-фізіологічний		
мовний		
психологічний		
сенсомоторний		

Таблиця 5

Класифікації алалії: міждисциплінарний підхід

Характеристика класифікацій алалії	Класифікації алалії			
Критерій виокремлення форм алалії				
Форми алалії				
Коротка характеристика форм алалії				

Таблиця 6

Структура порушення при алалії

Форма алалії	Ядро порушення	Первинне порушення	Вторинні та подальші порушення
моторна			
сенсорна			
сенсомоторна			

Таблиця 7

Ступені тяжкості алалії

Ступені тяжкості алалії	Автор	Посилання на літературу

3) продемонструвати конкретність, точність, глибину, повноту володіння теоретичним матеріалом; креативний підхід презентації теоретичного матеріалу.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді таблиць у форматі * doc, docx; бути готовим до панельної дискусії на семінарському занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, була чіткою та точною, але не була ретельно підбраною.	Інформація мала кілька неточностей АБО не була чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та позначення	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.

	словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.			
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Змістовий модуль 2

Нейромоторні та нейросенсорні мозкові механізми алалії

Семінарське заняття. Тема 3. Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із моторною алалією

План семінарського заняття

I. Теоретична частина.

1. Поняття моторної (експресивної) алалії.
2. Нейромоторні та нейросенсорні мозкові механізми моторної алалії.
3. Нейропсихологічні та нейролінгвістичні симптоми у структурі моторної алалії.
4. Форми моторної алалії.
5. Немовленнєва симптоматика.
6. Мовленнєва симптоматика.
7. Рівні недорозвитку експресивного мовлення.

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

- 1) проаналізувати сучасні інформаційні джерела щодо локалізації вогнища ураження моторної алалії, нейромоторних і нейросенсорних мозкових механізмів моторної алалії, мовленнєвої та немовленнєвої симптоматики моторної алалії, рівнів недорозвинення компонентів мовленнєвої діяльності та особливості їх сформованості;
- 2) об'єднатися в міні групи (2-3 чол.) та обрати одну із тем щодо висвітлення питань теоретичної частини семінарського заняття;

3) продемонструвати конкретність, точність, глибину, повноту володіння теоретичним матеріалом; креативний підхід презентації теоретичного матеріалу;

4) підготувати по цій темі п'ять запитань для бліц-опитування ваших колег, які Ви маєте їм задати, щоб перевірити як вони сприйняли повідомлений вами матеріал.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді презентації та бліц-питань щодо обраної тематики у вигляді вкладеного файлу у форматі * doc, docx; бути готовим до панельної дискусії на семінарському занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація в доповіді чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей або не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Розуміння	Студент/ка може точно відповісти майже на всі запитання одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка може точно відповісти на більшість запитань одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка може точно відповісти на декілька запитань одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка не може точно відповісти на запитання одногрупників, викладача щодо даної теми.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Підготовленість	Студент/ка повністю підготовлений/на і вільно презентує матеріал (без використання тексту на папері).	Студент/ка здається досить підготовленим/ою, але користується власними записами на папері, при цьому не читаючи їх.	Студент/ка дещо підготовлений/а, користується власними записами на папері, читаючи їх.	Студент/ка не готова до презентації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та лексика	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо	Студент не підготовлений до заняття

	на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	добре його презентує, активний на занятті	активний на занятті.	
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Семінарське заняття. Тема 4. Мозкові механізми, синдроми та симптоматика порушення мовлення у дітей із сенсорною алалією

План семінарського заняття

I. Теоретична частина.

1. Поняття сенсорної (імпресивної) алалії.
2. Нейромоторні та нейросенсорні мозкові механізми сенсорної алалії.
3. Нейропсихологічні та нейролінгвістичні симптоми у структурі сенсорної алалії.
4. Немовленнєва симптоматика.
5. Мовленнєва симптоматика.
6. Ступені тяжкості порушення.
7. Рівні розуміння імпресивного мовлення.

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

- 1) проаналізувати сучасні інформаційні джерела щодо локалізації вогнища ураження сенсорної алалії, нейромоторних і нейросенсорних мозкових механізмів сенсорної алалії, мовленнєвої та немовленнєвої симптоматики сенсорної алалії, рівнів сприймання мовлення, нейропсихологічних та нейролінгвістичних синдромів у структурі сенсорної алалії;
- 2) об'єднатися в міні групи (2-3 чол.) та обрати одну із тем щодо висвітлення питань теоретичної частини семінарського заняття;
- 3) продемонструвати конкретність, точність, глибину, повноту володіння теоретичним матеріалом; креативний підхід презентації теоретичного матеріалу;
- 4) підготувати по цій темі п'ять запитань для бліц-опитування ваших колег, які Ви маєте їм задати, щоб перевірити як вони сприйняли повідомлений вами матеріал.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді презентації та бліц-питань щодо обраної тематики у вигляді вкладеного файлу у форматі * doc, docx; бути готовим до панельної дискусії на семінарському занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація в доповіді чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей або не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Розуміння	Студент/ка може точно відповісти майже на всі запитання одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка може точно відповісти на більшість запитань одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка може точно відповісти на декілька запитань одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка не може точно відповісти на запитання одногрупників, викладача щодо даної теми.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Підготовленість	Студент/ка повністю підготовлений/на і вільно презентує матеріал (без використання тексту на папері).	Студент/ка здається досить підготовлений/ою, але користується власними записами на папері, при цьому не читаючи їх.	Студент/ка дещо підготовлений/а, користується власними записами на папері, читаючи їх.	Студент/ка не готова до презентації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та лексика	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Змістовий модуль 3

Логодіагностична робота з дітьми з алалією: міждисциплінарний підхід

Семінарське заняття. Тема 7. Обстеження немовленнєвої дитини

План семінарського заняття

I. Теоретична частина.

1. Специфіка обстеження дітей, що не володіють і не користуються мовленням.

2. Принципи, прийоми, етапи, зміст міждисциплінарного діагностичного обстеження дітей, що не володіють і не користуються мовленням.

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

1) проаналізувати сучасні інформаційні джерела щодо специфіки обстеження дітей, що не володіють і не користуються мовленням;

2) об'єднатися в міні групи (2-3 чол.), дослідити питання щодо авторських методик обстежень немовленнєвих дітей та презентувати одну з них на семінарському занятті;

3) продемонструвати конкретність, точність, глибину, повноту володіння теоретичним матеріалом; креативний підхід презентації теоретичного матеріалу;

Форма подання результату: результати подаються у вигляді презентації авторської методики обстеження немовленнєвих дітей; бути готовим до панельної дискусії на семінарському занятті або на поточних консультаціях із викладачем..

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
<i>Критерії оцінювання підготовленого завдання</i>				
Інформація	Вся представлена інформація в доповіді чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей або не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Розуміння	Студент/ка може точно відповісти майже на всі запитання одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка може точно відповісти на більшість запитань одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка може точно відповісти на декілька запитань одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка не може точно відповісти на запитання одногрупників, викладача щодо даної теми.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Підготовленість	Студент/ка повністю підготовлений/на і вільно презентує матеріал (без	Студент/ка здається досить підготовлений/ою, але користується власними	Студент/ка дещо підготовлений/а, користується власними записами на	Студент/ка не готова до презентації.

	використання тексту на папері).	записами на папері, при цьому не читаючи їх.	папері, читаючи їх.	
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та лексика	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Змістовий модуль 4

Логокорекційна робота з дітьми з алалією: міждисциплінарний підхід

Семінарське заняття. Тема 9. Стратегії логокорекційної роботи з подолання моторної алалії

План семінарського заняття

I. Теоретична частина.

1. Теоретико-методологічні та практичні аспекти подолання алалії
2. Принципи роботи з дітьми із моторною алалією
3. Стратегії логокорекційної роботи з подолання моторної алалії:
  - 3.1 Методика логокорекційної роботи М. Шеремет
  - 3.2. Методика логокорекційної роботи за Є. Соботович
  - 3.3. Методика логокорекційної роботи за Н. Павловою
  - 3.4. Методика логокорекційної роботи
4. Міфи про «запуск» мовлення.
5. Технологія «запуску» мовлення у немовленнєвої дитини.
6. Прийоми стимуляції мовлення за Ю. Корсаковою, М. Поляковою.

7. Застосування засобів альтернативної та допоміжної комунікації в логопедичній практиці.

II. Практична частина.

Під час підготовки практичної частини семінарського заняття студентам необхідно:

- 1) проаналізувати сучасні інформаційні джерела щодо специфіки «запуску» мовлення у немовленнєвої дитини;
- 2) об'єднатися в міні групи (2-3 чол.), дослідити питання щодо авторських методик логокорекційної роботи з подолання моторної алалії або «запуску» мовлення у немовленнєвої дитини, презентувати одну з них на семінарському занятті;
- 3) продемонструвати конкретність, точність, глибину, повноту володіння теоретичним матеріалом; креативний підхід презентації теоретичного матеріалу;

Форма подання результату: результати подаються у вигляді презентації авторської методики «запуску» мовлення у немовленнєвої дитини; бути готовим до панельної дискусії на семінарському занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання семінарського заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
<i>Критерії оцінювання підготовленого завдання</i>				
Інформація	Вся представлена інформація в доповіді чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей або не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Розуміння	Студент/ка може точно відповісти майже на всі запитання одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка може точно відповісти на більшість запитань одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка може точно відповісти на декілька запитань одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка не може точно відповісти на запитання одногрупників, викладача щодо даної теми.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Підготовленість	Студент/ка повністю підготовлений/на і вільно презентує матеріал (без використання тексту на папері).	Студент/ка здається досить підготовлений/ою, але користується власними записами на папері, при цьому не читаючи їх.	Студент/ка дещо підготовлений/а, користується власними записами на папері, читаючи їх.	Студент/ка не готова до презентації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Фахова термінологія та лексика	Студент/ка завжди використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяють легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка зазвичай використовує правильну термінологію та позначення, що дозволяє досить легко зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує правильну термінологію та позначення, але іноді складно зрозуміти, що було зроблено.	Студент/ка використовує замало термінології та позначень або часто недоречно їх використовує.

<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Практичне заняття. Тема 5. Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із моторною алалією.

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

- 1) підготуватись до круглого столу з висвітлення наступних питань:
  1. Принципи, етапи, зміст міждисциплінарного діагностичного обстеження дітей із моторною алалією.
  2. Значення спостереження за дитиною при здійсненні діагностики.
  3. Методика виявлення рухових (моторних) порушень.
  4. Оцінка результатів.
  5. Відмежування моторної алалії від інших мовленнєвих порушень (дитяча афазія, анартрія, дизартрія) і станів (мутизм, аутизм).
  6. Відмежування моторної алалії від порушення інтелекту.
  7. Розмежування сенсорної та моторної алалії.
- 2) намалювати міждисциплінарну схему/ментальну карту/алгоритм діагностичного обстеження дітей із моторною алалією;
- 3) визначити перелік дидактичного матеріалу для логопедичного обстеження дитини з моторною алалією;
- 4) сформулювати інструкції для дитини по виконанню діагностичних завдань;
- 5) за результатами перегляду відеореєстрації, заповнити мовленнєву картку обстеження дитини з моторною алалією.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді вкладеного файлу у форматі * doc, docx з виконаними 2-5 завданнями; бути готовим до дискусії на практичному занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, була чіткою та точною, але не була ретельно підібраною.	Інформація мала кілька неточностей АБО не була чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та статистичних даних	Кожна основна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами, статистикою та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	Не підтверджено кожну думку.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття. Тема 6. Організація та зміст діагностичного обстеження дітей із сенсорною алалією.

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно:

- 1) підготуватись до круглого столу з висвітлення наступних питань:
  1. Принципи, етапи, зміст міждисциплінарного діагностичного обстеження дітей із сенсорною алалією.
  2. Значення спостереження за дитиною при здійсненні діагностики.
  3. Методика виявлення слухових (сенсорних) порушень.
  4. Оцінка результатів.
  5. Диференційна діагностика сенсорної алалії, раннього дитячого аутизму, мутизму.
  6. Диференційна діагностика сенсорної алалії та зниження слуху.
  7. Диференційна діагностика сенсорної алалії та порушення інтелекту.

2) намалювати міждисциплінарну схему/ментальну карту/алгоритм діагностичного обстеження дітей із сенсорною алалією;

3) визначити перелік дидактичного матеріалу для логопедичного обстеження дитини з сенсорною алалією;

4) сформулювати інструкції для дитини по виконанню діагностичних завдань;

5) за результатами перегляду відеореєстрації, заповнити мовленнєву картку обстеження дитини з сенсорною алалією.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді вкладеного файлу у форматі * doc, docx з виконаними 2-5 завданнями; бути готовим до дискусії на практичному занятті або на поточних консультаціях із викладачем.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, була чіткою та точною, але не була ретельно підбраною.	Інформація мала кілька неточностей АБО не була чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Використання фактів та статистичних даних	Кожна основна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами, статистикою та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами, статистикою та/або прикладами, але актуальність деяких з них була сумнівною.	Не підтверджено кожен думку.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Аргументація	Усі аргументи чітко пов'язані з ідеєю та логічно організовані.	Більшість аргументів чітко та логічно пов'язані з ідеєю.	Всі аргументи чітко пов'язані з ідеєю, але організовані нечітко і нелогічно.	Аргументи не чітко пов'язані з ідеєю.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує	Використовує	Використовує	Використовує

	відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття Тема 7. Обстеження немовленневої дитини

Під час підготовки до практичного заняття здобувачам освіти необхідно:

- 1) познайомитись з варіантами підготовки ігрового інструментарію;
- 2) обрати серед завдань, спрямованих на обстеження немовленневої дитини, одне завдання;
- 3) підготувати практичний матеріал до обраного завдання;
- 4) підготуйтеся до демонстрації на практичному занятті навички володіння методологією та методикою обстеження немовленневої дитини.

Форма подання результату: результати подаються планом-конспектом (назва завдання, інструментарій, інструкція) у форматі документа Word та прикріплених фотографій самостійного виготовленого інструментарію.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні складові обстеження.	Студент/ка називає основні складові обстеження.	Студент/ка називає деякі основні складові обстеження.	Студент/ка не може точно визначити складові обстеження.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Діагностичний інструментарій	Студент/ка раціонально підбирає діагностичний інструментарій, враховує вікові особливості та	Студент/ка правильно підбирає діагностичний інструментарій, враховує вікові особливості та	Студент/ка підбирає діагностичний інструментарій, однак не враховує вікові особливості та всі особливості	Студент/ка не демонструє вміння підбирати діагностичний інструментарій для логопедичного

	особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	обстеження.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Маркери та показники	Студент/ка точно зазначає усі маркери та показники для діагностики певної складової мовлення.	Студент/ка зазначає усі маркери та показники для діагностики певної складової мовлення.	Студент/ка зазначає не всі маркери та показники для діагностики певної складової мовлення.	Студент/ка не зазначає показники і маркери діагностики певної складової мовлення.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Граматика та орфографія	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Лексика та грамотність	Використовує лексику відповідно до теми та віку дітей. Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Використовує відповідну лексику, однак присутні поодинокі помилки в підборі лексичного матеріалу для завдань. Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Не завжди використовує відповідну лексику, присутні помилки в підборі лексичного матеріалу для завдань. Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Використовує некоректну лексику. Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє методичну підготовленість на високому рівні та ефективно її презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті. Студент демонструє професійність під час проведення елементів заняття.	Студент підготовлений до заняття, демонструє методичну підготовленість на достатньому рівні та добре її презентує, активний на занятті. Студент демонструє достатню професійність під час проведення елементів заняття.	Студент загалом орієнтується в проблематиці проведення заняття, достатньо активний на занятті. Студент робить помилки під час проведення елементів заняття.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття. Тема 8. Стратегії логокорекційної роботи з подолання алалії

Під час підготовки до практичного заняття студентам необхідно: розділитись на 5 рівновеликих груп, дібрати відеоприклад певного ступеня прояву освітніх труднощів дітей із алалією та, ґрунтуючись на ньому, підготуватись до демонстрації освітніх труднощів певного ступеня прояву та стратегії логокорекційної роботи з їх подолання.

Форма подання результату: результати подаються у вигляді відеокейсів, презентації та наочних матеріалів до них.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Розкриття змісту	Творчо та креативно розкрито освітні труднощі певного ступеня прояву, стратегію логокорекційної роботи повна, чітка, міждисциплінарна	В повному обсязі розкрито освітні труднощі певного ступеня прояву, стратегію логокорекційної роботи повна, чітка, міждисциплінарна	Освітні труднощі певного ступеня прояву, стратегію логокорекційної роботи розкрито не в повному обсязі.	Не розкрито освітні труднощі певного ступеня прояву, стратегію логокорекційної роботи повна, чітка, міждисциплінарна
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Логокорекційний інструментарій	Студент/ка раціонально добирає логокорекційний інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка правильно підбирає логокорекційний інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка підбирає логокорекційний інструментарій, однак не враховує вікові особливості та всі особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка не демонструє вміння підбирати логокорекційний інструментарій для логопедичного обстеження.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Методологія на та методична грамотність	Чітке дотримання методології (принципів, методів, прийомів) логокорекційної роботи відповідно до освітніх труднощів певного ступеня прояву	Дотримання методології (принципів, методів, прийомів) логокорекційної роботи відповідно до освітніх труднощів певного ступеня прояву	Часткове дотримання методології (принципів, методів, прийомів) логокорекційної роботи відповідно до освітніх труднощів певного ступеня прояву	Гру/заняття проведено без дотримання методології (принципів, методів, прийомів) логокорекційної роботи відповідно до освітніх труднощів певного ступеня прояву
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Розуміння	Студент/ка може точно відповісти майже на всі запитання одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка може точно відповісти на більшість запитань одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка може точно відповісти на декілька запитань одногрупників, викладача щодо даної теми.	Студент/ка не може точно відповісти на запитання одногрупників, викладача щодо даної теми.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною				

камерою студент отримує	
Всього	11 балів

Практичне заняття. Тема 9. Стратегії логокорекційної роботи з подолання моторної алалії

Під час підготовки до практичного заняття здобувачам освіти необхідно:

- 1) на прикладі відеокейсів професійного спрямування познайомтесь з варіантами ігор і вправ, спрямованих на корекцію моторної алалії;
- 2) доберіть гру/вправу, спрямовану на корекцію моторної алалії;
- 3) підготуйте практичний матеріал до обраного завдання та план-конспект гри (зразок додається) ;
- 4) підготуйтеся до демонстрації на практичному занятті навички володіння методологією та методикою проведення гри.

Форма подання результату: результати подаються планом-конспектом (зразок додається) у форматі документа Word та прикріплених фотографій самостійного виготовленого інструментарію.

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Ігровий інструментарій	Студент/ка раціонально підбирає ігровий інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка правильно підбирає ігровий інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка підбирає ігровий інструментарій, однак не враховує вікові особливості та мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка не демонструє вміння підбирати ігровий
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Змістові нововведення	Логопедична гра є сучасною, авторською, креативною, виконаною із використанням сучасних наочних матеріалів	Логопедична гра є сучасною, креативною, але модифікованою, із використанням сучасних наочних матеріалів	Логопедична гра є загальновідомою, позбавлена авторського внеску, виконаною із використанням наочних матеріалів	Логопедична гра не містить ознаки сучасності, креативності, модифікованості
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Методологічна та методична грамотність	Чітке дотримання методології (принципів, методів, прийомів) та	Дотримання методології (принципів, методів, прийомів) та методики проведення	Часткове дотримання методології (принципів, методів, прийомів) та методики проведення логопедичних ігор	Логопедична гра проведена без дотримання методології (принципів,

	методики проведення логопедичних ігор	логопедичних ігор		методів, прийомів) та методики
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів

Практичне заняття. Тема 10. Стратегії логокорекційної роботи з подолання сенсорної алалії

Під час підготовки до практичного заняття здобувачам освіти необхідно:

- 1) на прикладі відеокейсів професійного спрямування познайомтесь з варіантами ігор і вправ, спрямованих на корекцію сенсорної алалії;
- 2) доберіть гру/вправу, спрямовану на корекцію сенсорної алалії;
- 3) підготуйте практичний матеріал до обраного завдання та план-конспект гри (зразок додається) ;
- 4) підготуйтеся до демонстрації на практичному занятті навички володіння методологією та методикою проведення гри.

Форма подання результату: результати подаються планом-конспектом (зразок додається) у форматі документа Word та прикріплених фотографій самостійного виготовленого інструментарію.

Критерії оцінювання практичного заняття:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Ігровий інструментарій	Студент/ка раціонально підбирає ігровий інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка правильно підбирає ігровий інструментарій, враховує вікові особливості та особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка підбирає ігровий інструментарій, однак не враховує вікові особливості мовленнєвого розвитку при певному порушенні.	Студент/ка не демонструє вміння підбирати ігровий
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Змістові нововведення	Логопедична гра є сучасною, авторською, креативною, виконаною із використанням сучасних наочних матеріалів	Логопедична гра є сучасною, креативною, але модифікованою, із використанням сучасних наочних матеріалів	Логопедична гра є загальновідомою, позбавлена авторського внеску, виконаною із використанням наочних матеріалів	Логопедична гра не містить ознаки сучасності, креативності, модифікованості
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Методологічна та методична грамотність	Чітке дотримання методології (принципів, методів, прийомів) та методики проведення логопедичних ігор	Дотримання методології (принципів, методів, прийомів) та методики проведення логопедичних ігор	Часткове дотримання методології (принципів, методів, прийомів) та методики проведення логопедичних ігор	Логопедична гра проведена без дотримання методології (принципів, методів, прийомів) та методики
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Лексика	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи та пояснюючи нові слова для більшості слухачів.	Використовує відповідну професійну лексику для аудиторії, використовуючи нові слова.	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів.	Використовує некоректну професійну лексику.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття

	ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	на занятті		
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування та навчальну активність на ОНЛАЙН занятті (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				10 балів
Всього				11 балів